

İNTERNET KAFEYE GİRME ALIŞKANLIĞININ ÖĞRENCİLERİN SOSYAL ÇEVREYLE OLAN İLİŞKİLERİNE ETKİSİ

Yücel CAN

Özet

Bu çalışmada, internet kafeye gitme alışkanlığının lise öğrencileri üzerinde nasıl bir etkide bulunduğu araştırılmıştır. Bu çerçevede internet kafeye gitme alışkanlığının öğrencilerin aileleri, arkadaşları ve öğretmenleriyle olan ilişkilerini ve okul başarılarını ne yönde etkilediği araştırılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, internet kafeye gitme alışkanlığının öğrencilerin aileleri, arkadaşları ve öğretmenleriyle olan ilişkilerini olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Buna ek olarak bu öğrencilerin okul başarılarının da düşük olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: İnternet kafe, internet addiction, öğrenci, sosyal çevre, sosyal ilişkiler.

The Impact of the Internet Cafe Habit on the Students' Relationship with Social Environment

Abstract

In this research, it was studied habit of internet cafe how effect on high school student. Furthermore it was studied the students which they have gone internet cafe how effect from this habit their relations with families, friends, teachers and school success. The end of this research, it was find out the internet cafe addiction effects negative the relations of students with their family, friends and teachers. Furthermore this students' school success are low.

Key words: Internet cafe, internet addiction, student, social environment, social relations.

Giriş

Sosyal çevre faktörlerinden en önemlilerinden biri olan aile kurumu hemen her dönemde genelde sosyal bilimlerin özelde de sosyolojinin gündeminde yer alan konulardan biri olmuştur. Aile kan bağına dayanan karı, koca, çocuklar ve kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu, en küçük sosyal birlik olarak tanımlanmaktadır (Doğan, 1996). Literatürde aile hakkında yapılmış tanımlar incelendiğinde aile sosyal yaşamın temel birimlerinden biri olarak kabul edilmekte, birimin niteliği ise sosyal bir grup, birlik örgüt, topluluk, sosyal bir kurum ve yapı gibi farklı şekillerde ifade edildiği görülmektedir (Kağıtçıbaşı, 1998).

Daha kapsamlı olarak aile, aynı çatı altında yaşayan, gelirlerini paylaşan, evlilik ve kan bağlarıyla birbirine bağlı, çeşitli biçimlerde birbirlerinin tutum ve davranışlarını etkileyen bireylerin oluşturduğu yasal, toplumsal ve ekonomik bir kurum şeklinde tanımlanmıştır (Özgüven, 2001). Aile üyelerinin barınma ve bakım gibi fiziksel, sevgi ve şefkat gibi duygusal, öğrenme gibi sosyal ihtiyaçlarını karşılar (Güran, 1991). Ailenin en önemli işlevlerinden biri de gencin sosyalleşmesi ve kültürlenmesidir. Gencin kültürel değerleri kazanması, toplumsal kuralların ve değer yargılarının öğrenilmesi, kendinden beklenen davranışları kazanması aile içinde olmaktadır. Bünyesinde demokratik değerleri de barındıran kültürel mirası çocuğa aktaracak ve kazandıracak olan en önemli toplumsal birim ailedir (Özgüven, 2001).

Ailenin sosyolojik anlamda birincil grup olduğu ve bu nedenle aile bireyleri arasında yüz yüze etkileşimin ve ilişkilerin yoğun olarak yaşandığı bilinmektedir. Aile içinde bireyler karşılıklı ilişki, iletişim ve etkileşim içindedirler. Bireyler varlıklarını ve yaşamlarını birbirleriyle ilişki halinde ve birbirlerine bağımlı olarak sürdürürler. Bu anlamda sosyal ilişki aile bireyleri arasında cereyan eden etkileşim bağı olarak tanımlanabilir. Ailenin sosyal bir organizasyon olduğunu, aile üyelerinin her birinin bir rolü bulunduğunu ve bu rolün hak ve sorumluluklardan oluşarak birbirini bütünlendiğini söyleyebiliriz (Görgün-Baran, 2004). Bireyin içine doğduğu ve sosyalleştiği ilk yer olması ailenin insan ve toplum hayatındaki yerini daha da önemli hale getirmektedir. Bu kapsamda insanın içinde yetiştiği ailenin niteliği onun tüm yaşamını doğrudan etkilemektedir. Ailede üyeler arasındaki etkileşim aile bireylerinin bütününe etkiler. Çocuğun gelişimine ilişkin olarak beslenme, bakım, korunma, sevilme, eğitilme yoluyla değerlerin çocuğa aktarılması gibi temel gereksinimleri aile içinde karşılanır (Özgüven, 2001).

Sosyal çevre faktörlerinin önemlilerinden biri olan okul da öğrencilerin sosyalleşmesinde rol oynayan önemli faktörlerden biridir. Okullar sistemli bir şekilde, belirli bir zamanda ve belirli bir mekânda insanları bilgi ve beceri yönünden geliştiren kurumlardır (Bilgiseven, 1987). Örgün eğitimin yapıldığı yerler olan okullar öğrencileri mesleki yönden hayata hazırlamanın yanında ve belki de bundan daha da önemlisi, öğrencilere yurttaşlık bilinci gibi değerler sistemini aktaran önemli kurumlardır. Okulun öğrencilere aktaracağı en önemli değerlerden biri de demokrasi ve insan haklarıdır. Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin demokratik tutumların benimsetilmesi konusunda öğrencilere model oluşturmaları, öğrencilerin demokratik değerleri benimsemeleri yolunda olumlu katkılar sağlayacaktır. Ancak öğretmenler ve okul yöneticileri okulu; düşünmeyen, sorgulamayan, itaatkâr bireyler yetiştirmenin bir aracı olarak görürlerse; Okulsuz Toplum adlı eserinde okullaşmanın eğitimle aynı anlama gelmediğini söyleyen Ivan Illich'in (1998) okulların işlevine şüpheyle bakan yaklaşımına hak vermek zorunda kalabiliriz. Bu makalede okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin öğrencilerle olan ilişkilerini bu çerçevede bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Birçok bilgisayar sisteminin birbirine bağlı olduğu, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağı olan internet, milyonlarca insanın birbirleriyle etkileştiği, bilgi değiş-tokuşu yapabildiği, pek çok yararlı bilginin bir tuşa basmak kadar yakın olduğu dev bir kütüphane olma niteliğindedir. Aynı zamanda çok büyük bir bilgisayar ve iletişim ağı, kişilerin değişik konularda fikirlerini serbestçe söyleyebilecekleri ortamlar barındıran bir demokrasi platformudur. Evden alışveriş, bankacılık hizmetleri, radyo-televizyon yayınları, günlük gazete servisleri vb. gibi uygulamaları ile aynı zamanda hayatı kolaylaştırıcı olan internet, ticari boyutunun da ortaya çıkmasıyla yaşamla daha çok iç içe geçmeye başlamıştır. Olumlu özelliklerinin yanında, teknolojinin her dalında olduğu gibi, internet de yanlış kullanıldığı takdirde insan hayatında önemli olumsuzluklara yol açabilmektedir. Günümüzde internette dolaşmanın sadece sohbet etmek, eğlenmek, alışveriş yapmak ve bilgilenmek anlamına geldiği günler geride kaldı. Artık sanal ortamda dolaşmak kimi zaman gerçek dünyanın tekinsiz bölgeleri kadar sorun olabiliyor. Özellikle çocukların ve gençlerin internetin etkilerine açık hedef olduğu görülmektedir. Bilgisayarın başında uzun süre kalan çocuklar ve gençler fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişme problemleriyle karşılaşabilmektedirler (Taşpınar ve Gümüş, 2005).

İnternet kafeler, özellikle evlerinde internete erişim imkanı bulamayan alt sınıflara mensup gençlerin internete erişmelerinin en gözde mekanları olarak ortaya çıkmaktadır. En yoksul semtlerde bile sanal dünyanın bu gözde mekânlarına rastlamak mümkündür. Adına chat/çet denilen internet sohbeti gençler arasında adeta yeni bir iletişim dili olmuştur. Gençler bilgisayardaki sohbetin büyümesine kendilerini kaptırmış görünmektedirler. İnternet kafelerin sayısı ve insanların bu mekânlarda geçirdikleri zaman her geçen gün daha da artmakta, daha çok “zaman geçirilen mekanlar” olarak algılanan internet kafelere yoğunlukla gençler itibar etmektedir (Kayabal, 2000; Andiç, 2002). Taşpınar ve Gümüş’ün (2005) yürüttükleri bir araştırmaya göre, internet kafe müşterileri %86,4 oranında erkeklerden oluşmaktadır. İnternet kafe müşterilerinin %37,8’ini 16-20 yaş aralığındaki gençler oluştururken, müşterilerin %52,5’i öğrencilerden oluşmaktadır. Özönder ve arkadaşları (2005) tarafından ilköğretim okullarının 7. ve 8. sınıflarında okuyan öğrenciler üzerinde yapılan bir araştırmada atari salonları ya da internet kafelere giden öğrenciler arasında en çok oynanan oyun türü %66.5 ile savaş ve dövüş oyunları olarak belirlenmiştir.

Laçiner’e (2007) göre internet kafeler ve bazı internet siteleri yazılı basın yayında, televizyonlarda ve çıkardıkları olaylar vesilesiyle kendilerini duyuran marjinal grupların iletişim aracı haline gelmiştir. Niğde ili merkezinde bulunan on yedi orta dereceli okulda okuyan öğrencileri kapsayan bu çalışmada, internet kafeye devam etme alışkanlığının öğrencilerin sosyal çevreyle olan ilişkilerine ve okul başarılarına nasıl bir etkide bulunduğu araştırılmıştır.

1. Amaç

Bu çalışmanın amacı, internet kafeye gitme alışkanlığının öğrencilerin okul başarısına, aile ve arkadaşlarından oluşan sosyal çevreyle olan ilişkilerine ne şekilde etkide bulunduğunun belirlenmesidir. Bu çerçevede internet kafelere gidiş sıklığına göre öğrencilerin derslerindeki başarı düzeyleri; aileleriyle, arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle ilişkilerinde yaşanan sorunlar, sigara, alkol gibi zararlı alışkanlıkları edinme oranları; kavgaya karışma, gibi şiddet eğilimleri arasında nasıl bir ilişki bulunduğu araştırma konusu yapılmıştır.

2. Yöntem

Niğde ilinde bulunan on yedi lisenin son sınıflarında okuyan 408 öğrenciye 67 sorudan oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Anket 2005-2006 Eğitim öğretim yılında 1-15 Mayıs 2006 tarihleri arasında kapsayan dönemde uygulanmıştır. Kız Meslek Lisesi’nde ve Tekstil Meslek Lisesi’nde erkek

öğrenci bulunmadığı için örneklemin tamamı kızlardan seçilmiştir. Elde edilen veriler SPSS paket programında değerlendirilmiştir. Bu kapsamda değişkenler arasında ilişki olup olmadığının belirlenmesi amacıyla çapraz tablolar (crosstabs) oluşturulmuştur. Çapraz tablo, araştırmaya katılan denek ya da katılımcıların iki ya da daha çok sınıflamalı (kategorik) değişkene göre frekans ve yüzde dağılımını verir. Gözlemler için yüzde değerleri incelenerek değişkenler arasında ilişki olup olmadığı konusunda bir fikir edinilebilir (Büyükkaragöz, 2003). Yapılan değerlendirmenin sonucunda; internet kafeye gitme sıklığı ile; anne-baba ve kardeşlerle olan ilişkiler, öğretmenlerle ve okul yöneticileriyle olan ilişkiler, ders başarısı, arkadaşlarla ve diğer sosyal çevreyle olan ilişkiler araştırma konusu yapılmıştır

3. Bulgular ve Yorum

3.1. Öğrencilerin Aileleri ile Olan İlişkileri

Anne-baba ile çocuklar arasında iletişimin sağlıklı olduğu bir aile ortamında yetişen çocuklar, sağlıklı bireyler olarak yetişir ve toplumun gelişip demokratikleşmesine önemli katkılar sağlayabilirler. Ancak anne-babalarıyla sağlıklı iletişim kuramayan çocuklar önemli gelişim sorunları yaşayabilirler. Çocukların sosyal çevrede etkileşime girdiği kişi, grup ya da uyaranlar çocuğun anne-babasıyla olan ilişkilerine doğrudan etkide bulunur. Bu bağlamda çocukların sosyalleştikleri bir mekan olarak internet kafelerin onların ebeveynleriyle olan ilişkilerine nasıl bir etkide bulunduğu aşağıdaki tabloda yer alan veriler ışığında belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 1. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Baba ile Olan İlişkiler

İnternet kafeye gitme sıklığı	Babayla Olan İlişkiler							
	Çok İyi		İyi		Kötü		Çok kötü	
	S	%	S	%	S	%	S	%
Hiç gitmem	56	36,8	26	17,1	53	34,9	17	11,2
Hafta sonları giderim	27	21,4	31	24,6	56	44,5	12	9,5
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	19	20,2	15	16	47	50	13	13,8
Her gün giderim			3	25	7	58,3	2	16,7

P<.05

Tablo 2. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Anne ile Olan İlişkiler

İnternet kafeye gitme sıklığı	Anneyle Olan İlişkiler							
	Çok İyi		İyi		Kötü		Çok kötü	
	S	%	S	%	S	%	S	%
Hiç gitmem	69	43,9	33	21	50	31,8	5	3,2
Hafta sonları giderim	44	33,1	40	30,1	40	30,1	9	6,8
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	28	27,7	39	38,6	27	26,7	7	6,9
Her gün giderim	4	33,3	3	25	3	25	2	16,7

P<.05

Tablo 3. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Kardeşlerle Olan İlişkiler

İnternet kafeye gitme sıklığı	Kardeşlerle Olan İlişkiler							
	Çok İyi		İyi		Kötü		Çok kötü	
	S	%	S	%	S	%	S	%
Hiç gitmem	10	65	34	21,6	10	6,4	11	7
	2							
Hafta sonları giderim	71	52,6	40	29,7	20	14,8	4	3
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	56	55,4	21	20,8	18	17,8	6	5,9
Her gün giderim	4	33,3	5	41,7	2	16,7	1	8,3

P<.05

Tablo 1, 2 ve 3 incelendiğinde internet kafeye gitme sıklığı ile baba, anne ve kardeşlerle olan ilişkilerin her üçü arasında da ilişki (P<.05) olduğu görülmektedir. İnternet kafeye giden öğrencilerle gitmeyen öğrenciler arasında aile bireyleriyle ilişkiler açısından önemli farklılıklar olduğu görülmektedir. İnternet kafeye gitme alışkanlığı olmayan öğrencilerin anne-babaları ve kardeşleriyle olan ilişkilerinin internet kafeye gidenlere göre daha sağlıklı

olduğu görülmektedir. Ayrıca internet kafeye gitme alışkanlığı olan öğrencilerin de kendi aralarında aile bireyleriyle olan ilişkiler açısından farklılıklar olduğu görülmektedir. İnternet kafeye gitme sıklığı arttıkça, yani her gün internet kafeye gittiğini söyleyen öğrencilerin anneleri, babaları ve kardeşleriyle olan ilişkilerinin de buna bağlı olarak olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir.

Burada tabloya ilişkin birkaç çarpıcı örneği belirtmek gerekirse, örneğin internet kafeye gitme alışkanlığı bulunmayan öğrencilerden babalarıyla olan ilişkilerinin çok iyi olduğunu belirtenlerin oranı %36,8 iken, her gün internet kafeye gittiğini söyleyen öğrencilerde bu oran sıfır mertebesine düşmüştür. Yine internet kafeye hergün gittiğini söyleyen öğrencilerden annesiyle ilişkilerinin çok kötü olduğunu söyleyenlerin oranı 16,7 iken, internet kafeye hiç gitmediğini söyleyen öğrencilerde bu oran %3,2'ye düşmektedir. Kardeşlerle olan ilişkilere bir örnek vermek gerekirse, internet kafeye hiç gitmediğini söyleyen öğrenciler arasında kardeşleriyle olan ilişkilerinin çok iyi olduğunu belirtenlerin oranı %65 iken, her gün internet kafeye giden öğrencilerde bu oran %33,3'e düşmektedir.

3.2. Okul ve Öğretmenlerle Olan İlişkiler

Sosyologlar gençlerin davranışlarının belirli kültürel faktörlerden etkilendiğini belirtmişlerdir. Toplum tarafından kabul edilmiş davranışsal kurallar olan normlar ve kültürel değerler sosyalleşme süreci ile bireye kazandırılmakta ve bu fonksiyonun yerine getirilmesinde, ailenin yanı sıra, arkadaşlar ve diğer sosyal çevre faktörlerinin de etkileri görülmektedir (Burcu, 1998).

Tablo 4. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Öğretmenlerle Olan İlişkiler

İnternet kafeye gitme sıklığı	Öğretmenlerle Olan İlişkiler							
	Çok İyi		İyi		Kötü		Çok kötü	
	S	%	S	%	S	%	S	%
Hiç gitmem	49	31,2	91	58	10	6,4	7	4,5
Hafta sonları giderim	40	29,6	88	65,2	4	3	3	2,2
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	22	21,8	58	57,4	13	12,9	8	7,9
Her gün giderim	2	16,7	88	66,7	1	8,3	1	8,3

P<.05

Tablo 5. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Okul Yöneticileriyle Olan İlişkiler

İnternet kafeye gitme sıklığı	Okul Yöneticileriyle Olan İlişkiler							
	Çok İyi		İyi		Kötü		Çok kötü	
	S	%	S	%	S	%	S	%
Hiç gitmem	11	7	23	14,6	76	48,4	47	29,9
Hafta sonları giderim	13	9,6	12	8,9	60	44,4	50	37
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	41	40,6	47	46,5	7	6,9	1	5,9
Her gün giderim	5	41,7	5	41,7	1	8,3	1	8,3

P > .05

Tablo 6. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Okul Başarısı

İnternet kafeye gitme sıklığı	Okul Başarısı					
	0-2,9		3-3,9		4-5	
	S	%	S	%	S	%
Hiç gitmem	9	7,6	40	33,6	70	58,8
Hafta sonları giderim	11	10,2	41	38	56	51,9
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	10	11,8	48	56,5	27	31,8
Her gün giderim	2	22,2	6	66,7	1	11,1

P < .05

Tablo 4, 5 ve 6 incelendiğinde, öğrencilerin internet kafeye gitme alışkanlığı ile öğretmenleriyle, okul yöneticileriyle olan ilişkileri ve okul başarısı arasında ilişki (P<.05) bulunmuştur. Bu ilişki ters yönde olup, internet kafeye gitme sıklığı arttıkça, öğretmenlerle ve okul yöneticileriyle olan iletişim azalmaktadır. Yani internet kafeye gitme sıklığı arttıkça öğretmenlerle, okul yöneticileriyle olan ilişkiler bozulmakta ve okul başarısı da düşüş göstermektedir. Burada tablodaki bulgulara ilişkin birkaç çarpıcı örnek vermek

gerekirse, internet kafeye gitme alışkanlığı bulunmayan öğrencilerin %31,2'si öğretmenleriyle olan ilişkilerinin çok iyi olduğunu belirtirken, her gün internet kafeye gittiğini söyleyen öğrencilerde bu oran %16,7'ye düşmüştür. İnternet kafeye gitme alışkanlığı bulunmayan öğrencilerle internet kafeye giden öğrenciler arasında ders başarısı açısından da farklılıklar olduğunu görmekteyiz. Örneğin hiç internet kafeye gitme alışkanlığı bulunmadığını söyleyen öğrenciler arasında 4-5 aralığındaki en yüksek ders başarısına sahip olanların oranı %58,8 iken, her gün internet kafeye gittiğini söyleyen öğrencilerde bu oran beş katından daha fazla düşüş göstererek %11,1 olarak gerçekleşmiştir.

3.3. Arkadaşlarla ve Çevreyle Olan İlişkiler

Hızlı teknolojik ve toplumsal gelişmeler, genç üzerinde arkadaş gruplarının ve kitle iletişim araçlarının etkilerinin artması, gencin evinden ve ailesinden giderek bağımsızlaşması, ebeveynleriyle olan ilişkilerinin niteliğindeki değişmelere bağlı olarak gencin toplumla ve hakim kültürle uyum problemleri yaşaması, gençte suç işleme ve şiddet eğilimlerinin artması gibi sorunlara yol açmaktadır (Burcu, 1998).

Bu çalışmada sosyal çevre faktörlerinin sonuncusu olarak arkadaş faktörü üzerinde durulmuştur. Araştırmamıza konu olan ortaöğretim çağındaki öğrencilerin içinde buldukları gelişim dönemi itibariyle arkadaş faktörünün gencin yaşamında aileden daha fazla etkili olmaya başladığı bir dönem olduğu bilinmektedir. Onaylanma beklentisinin yüksek olduğu bu dönemde genç farklı arkadaş gruplarına katılarak onaylanma ihtiyacını gidermenin çabası içine girmektedir (Burcu 1998). Çalışmada, gencin dahil olduğu arkadaş grubunun onun davranışlarına yaptığı etkinin niteliği belirlenmeye çalışılmıştır. Çevre çok geniş içeriğe sahip bir kavramdır. Çevre denilince akla sosyal çevrenin yanında fiziki çevre de gelmektedir. Ancak makalenin amacı doğrultusunda makale içerisinde çevre kavramı sosyal çevre anlamında kullanılmıştır. Bu kapsamda ilk olarak internet kafeye gitme alışkanlığının öğrencilerin arkadaşlarıyla olan ilişkilerine nasıl bir etki yaptığına bakılmıştır.

Tablo 7. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Arkadaşlarla Olan İlişkiler

İnternet kafeye gitme sıklığı	Arkadaşlara güven			
	Güvenirim		Güvenmem	
	S	%	S	%
Hiç gitmem	96	61,2	61	38,8
Hafta sonları giderim	85	63	50	37
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	50	49,6	51	50,4
Her gün giderim	3	25	9	75

P<.05

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin internet kafeye gitme alışkanlığı ile arkadaşlarıyla ilişkilerinin niteliği arasında ilişki (P<.05) olduğu görülmektedir. Bu ikisi arasında ters yönde bir ilişki olup, internet kafeye gitme sıklığı arttıkça, arkadaşlarla olan ilişkilerin bozulduğu görülmektedir. İnternet kafeye hiç gitmediğini söyleyen öğrencilerin %61,2'si arkadaşlarına güvendiğini belirtirken, bu oran her gün internet kafeye gittiğini söyleyen öğrencilerde neredeyse üç kat azalarak %25 olarak gerçekleşmiştir. Yine internet kafeye sadece hafta sonları gittiğini belirten öğrencilerin %37'si arkadaşlarıyla ilişkilerinin sorunlu olduğunu ve onlara güvenmediğini belirtirken, internet kafeye her gün gittiğini söyleyen öğrencilerde bu oran iki katına çıkarak %75 oranına ulaşmıştır.

Öğrencilerin arkadaşlarıyla olan ilişkilerinin ardından, daha geniş sosyal çevreyle olan ilişkileri inceleme konusu yapılmıştır. İnternet kafeye gitme alışkanlığının sigara, alkol gibi zararlı alışkanlıklar edinme ve kavgaya karışma vb. bazı olumsuz davranış özellikleri gösterme bakımından ne gibi farklılıklar ortaya çıkardığına bakmakta yarar olduğu düşünülmektedir.

Tablo 8. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Sigara Kullanma

İnternet kafeye gitme sıklığı	Sigara kullanma			
	Kullanıyorum		Kullanmıyorum	
	S	%	S	%
Hiç gitmem	20	12,7	137	87,3
Hafta sonları giderim	28	20,9	106	79,1
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	25	24,8	76	75,2
Her gün giderim	7	58,3	5	41,7

P<.05

Tablo 9. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Alkol Kullanma

İnternet kafeye gitme sıklığı	Alkol kullanma			
	Kullanıyorum		Kullanmıyorum	
	S	%	S	%
Hiç gitmem	9	5,7	148	94,3
Hafta sonları giderim	8	6	126	94
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	16	15,8	85	84,2
Her gün giderim	5	41,7	7	58,3

P<.05

Tablo 10. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Kavgaya Karışma

İnternet kafeye gitme sıklığı	Kavgaya Karışma			
	Kullanıyorum		Kullanmıyorum	
	S	%	S	%
Hiç gitmem	9	5,7	148	94,3
Hafta sonları giderim	8	6	126	94
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	16	15,8	85	84,2
Her gün giderim	5	41,7	7	58,3

P<.05

Tablo 11. İnternet Kafeye Gitme Sıklığı ve Linç Girişimini Onaylama

İnternet kafeye gitme sıklığı	Linç Girişimini Onaylama			
	Onaylıyorum		Onaylamıyorum	
	S	%	S	%
Hiç gitmem	57	36,3	100	63,7
Hafta sonları giderim	52	38,5	83	61,5
Hafta sonu ve hafta içi bazı günler giderim	45	44,5	56	55,5
Her gün giderim	5	41,6	3	25

P<.05

Tablo 8, 9, 10 ve 11 incelendiğinde sigara kullanma, alkol kullanma, kavgaya karışma ve linç girişimini onaylama davranışlarının tamamıyla internet kafeye gitme alışkanlığı arasında ilişki (P<.05) olduğu görülmektedir. Görsel medyada sık sık vatandaşların suçluları polisin elinden alıp linç etme girişiminde bulunması türünden olaylara şahit olmaktayız. Yargı organlarının vereceği cezayı yetersiz görüp suçluların cezasını kendi eliyle verme anlayışına dayanan bu davranışa ilişkin olarak da öğrencilerin düşünceleri sorulmuştur. İnternet kafeye gitme sıklığı arttıkça linç girişimini onaylama düzeyi de artış göstermektedir. İnternet kafeye gitme alışkanlığı bulunmayan öğrencilerin %63,7'si suçluların cezasının adli mercilerin vermesi gerektiğini bu nedenle linç girişimlerini onaylamadığını belirtirken, her gün internet kafeye gittiğini söyleyen öğrencilerin %58,4'ü vatandaşların suçluları ya da zanlıları polisin elinden alarak linç etme girişimini doğru bulduklarını ve desteklediklerini belirtmişlerdir.

Bütün bu bulgular, internet kafelerin öğrencilerin bazı olumsuz davranış özelliklerini kazanarak sosyalleşmelerine mi neden olmaktadır, sorusunu akla getirmektedir. Zira araştırma kapsamında ele alınan bazı olumsuz davranış özelliklerinin daha çok internet kafeye gitme alışkanlığı olan öğrencilerde görülüyor olması bu soruyu ister istemez akıllara getirmektedir.

4. Sonuç (Tartışma)

Pek çok teknolojik buluş gibi internet de istesek de istemesek de insanların ve toplumların hayatını doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemektedir. Özellikle gençler açısından internet pek çok yeniliği içinde barındıran bir dünyanın keşfine olanak sağlamaktadır. Ancak gerek internet ulaşımının sağlandığı ortamların, gerekse internette ulaşılan kaynakların denetlenmesi, çocuklar ve gençlerin sağlıklı bir bedensel, ruhsal ve sosyal gelişim göstermeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen verilere bağlı olarak, internet kafelerin öğrenciler açısından bazı yanlış alışkanlıkların ve olumsuz davranış özelliklerinin kazanıldığı mekanlar olarak mı işlev gördükleri sorusunun cevabının aranacağı yeni araştırmaların yapılmasının oldukça yararlı olacağını söyleyebiliriz. Zira araştırmamızın verilerinden de anlaşılacağı gibi, internet kafeye yoğun olarak giden öğrencilerin bazı olumsuz davranış özelliklerini daha fazla gösterdikleri görülmektedir.

Araştırma sonucunda internet kafelere daha çok erkeklerin itibar ettiği yönündeki bulgumuz, Kayabal (2000) ve Andiç (2002) tarafından daha önce yapılan benzer araştırmaların bulgularıyla paralellik göstermektedir. İnternet kafelere yoğun olarak giden öğrencilerin bazı olumsuz davranış özelliklerini daha fazla gösterdikleri yönündeki bulgumuz da Özönder ve arkadaşları (2005) tarafından yapılan araştırmadaki, internet kafeye giden öğrenciler arasında en çok oynanan oyun türünün şiddet içerikli oyunlar olduğu yönündeki bulguyla paralellik göstermektedir.

Denetimden uzak bu mekânlarda internete erişen öğrencilerin okullarında öğretmenlerinin ve evlerinde de anne-babalarının gözetimi altında internete erişimlerinin sağlanması onların gelişimi açısından daha yararlı olabilecektir. Bu sayede, kontrolsüz internet kullanımından dolayı internette gelebilecek olumsuz etkilerin ve internet kafelerin olumsuz ortamından kaynaklanan yanlış sosyalleşmenin önüne geçmek mümkün olabilecektir.

Kaynakça

- ANDIÇ, Y. (2002). İnternet Kafeler Nereye Gidiyor?, *VIII. Türkiye’de İnternet Konferansı*, 19-21 Aralık, İstanbul.
- BİLGİSEVEN, A.K., (1987). *Eğitim Sosyolojisi*, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- BURCU, E., (1998). “Gençlik Teorilerinin Sınıflandırılmasına İlişkin Bir Çalışma”, *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1-2, Güz.
- BÜYÜKKARAGÖZ, Ş., (2003). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- DOĞAN, İ., (1996). *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- GÖRGÜN-BARAN, A., (2004). Türkiye’de Aile İçi İletişim ve İlişkiler Üzerine Bir Model Denemesi, *Türkiyat Araştırmaları*, Sayı 1, Güz 2004.
- GÜRAN, N., (1991). “Aile Hizmetleri”, *Aile Yazıları 4*, (Derleyenler: Beylü Dikeçligil ve Ahmet Çiğdem), Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu.
- ILLICH, I., (1998). *Okulsuz Toplum*, İstanbul: Şule Yayınları.
- KAYABAL, A. (2000). Dünya Chatleşiyor, *Milliyet Gazetesi*, 9 Mayıs.
- KAĞITÇIBAŞI, Ç., (1998). *Kültürel Psikoloji Kültür Bağlamında İnsan ve Aile*, İstanbul: Yapı Kredi Yayını.
- LAÇİNER, Ö. (2007). Hırant Dink’in Katledilmesi: Bir Milat Olmalıdır, *Birikim*, 214.
- ÖZGÜVEN, İ.E., (2001). *Ailede İletişim ve Yaşam*, Ankara: PDREM Yayınları.
- ÖZÖNDER, C. ve Diğerleri, (2005). *İlköğretim Okullarında Şiddet ve Taciz*, Ankara: KÖKSAV Yayınları.
- TAŞPINAR, M., Gümüş Ç. (2005). Ülkemizde İnternet Kafelerin Ortam ve Kullanıcı Profili: Bilgi Toplumu Açısından Değerlendirme, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* (www.e-sosder.com), 4, 80-93.